

Цзоу Джиган (Zou Zhigang)
аспірант Західноукраїнського
національного університету

ВИКЛИКИ РОЗВИТКУ КИТАЮ В УМОВАХ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ВІЙНИ З США

«Китайське економічне чудо», полягає в тому, що КНР, починаючи з кінця 70-х років, демонструє надзвичайно високі темпи розвитку економіки, які у 2 рази переважають темпи промислово розвинутих країн. Так і у складному для світової економіки 2024 році економіка Китаю зросла на 5%. Це зростання було підкріплене сильними експортними показниками та стимулюючими заходами. Основними тенденціями розвитку економіки Китаю в умовах глобальної нестабільності є зміцнення експорту, запровадження стимулюючих заходів уряду та розвиток цифрової економіки.

Китайські підприємства активно нарощували експорт, передбачаючи можливе введення нових тарифів з боку США після обрання Дональда Трампа. Це призвело до значного збільшення обсягів зовнішньої торгівлі. У відповідь на запровадження 20% мита на китайські електромобілі, Китай нарощує їх експорт.

Для підтримки економічного зростання уряд Китаю впровадив низку стимулюючих заходів, включаючи зниження процентних ставок та розширення програм кредитування. У 2022 році цифрова економіка Китаю зросла на 10,3%, досягнувши 50,2 трлн юанів (близько \$7,25 трлн), що становить 41,5% ВВП країни. Це підкреслює важливість цифрових технологій у сучасній економіці Китаю.

Китай активно інвестує в наукові дослідження та розробки, зосереджуючись на таких галузях, як штучний інтелект, квантові обчислення, робототехніка та біотехнології. Це сприяє переходу до високотехнологічного виробництва та підвищенню конкурентоспроможності на глобальному ринку.

Китайська стратегія економічного розвитку передбачає поєднання глобальної інтеграції з опорою на внутрішній ринок, що дозволяє знижувати залежність від зовнішніх факторів та підвищувати стійкість економіки в умовах глобальної нестабільності.

Незважаючи на досягнення, Китай стикається з викликами, такими як низький внутрішній попит, дефляційний тиск та демографічні зміни. Очікується, що уряд продовжить впроваджувати політики, спрямовані на стимулювання внутрішнього споживання та підтримку стійкого економічного зростання.

Торговельна війна між Китаєм та США створює низку викликів для китайської економіки, зокрема відбувається зниження темпів економічного зростання. Підвищення тарифів на китайські товари може уповільнити економічне зростання, що вимагає від уряду Китаю впровадження значних

стимулюючих заходів для досягнення запланованих показників розвитку. Також великою є потреба у фіскальних стимулах.

Для підтримки економіки в умовах зростаючого тиску, Китай може вдатися до агресивної фіскальної політики, включаючи субсидії та податкові пільги для постраждалих секторів. Торговельна війна може призвести до перебудови глобальних ланцюгів постачання, що вплине на китайську промисловість та експорт.

Загострення торговельних відносин може призвести до посилення геополітичної напруги, що вплине на інвестиційний клімат та стабільність у регіоні. Незважаючи на ці виклики, Китай вживає заходів для зміцнення своєї економічної стійкості, включаючи диверсифікацію експортних ринків та зміцнення внутрішнього споживання.

Проте варто зазначити, що існує думка, що економіка Китаю зазнає труднощів через надлишок виробничих потужностей та зниження попиту. Це призводить до того, що компанії знижують ціни, скорочують інвестиції та звільняють співробітників, що, у свою чергу, посилює спад споживчих витрат.

Так, на грудневому форумі у Вашингтоні 2025 року відомий китайський економіст Гао Шаньвень поставив під сумнів здатність Пекіна розвивати свою економіку через загрози, пов'язані з обвалом нерухомості, зростаючим боргом та іншими проблемами. Він припустив, що показники зростання ВВП, які спостерігаються останніми роками в КНР, можуть суттєво відрізнятись від реальної ситуації. А саме – бути вдвічі вищими, ніж це є насправді. Крім того, аналітик вважає, що влада країни не може сприяти збільшенню економічного зростання. Таке уповільнення стане викликом владі Китаю, якій треба подвоїти економічне виробництво країни до 2035 року [1].

Список використаних джерел:

1. Орзтур І. У Сі Цзіньпіна з'явився новий ворог, який намілює критикувати економіку Китаю – WSJ. URL: <https://glavcom.ua/world/world-economy/u-si-tszinpina-zjavivsja-novij-voroh-jakij-nasmilivsja-kritikuvati-ekonomiku-kitaju-wsj-1039618.html>

Андрій ПРОЦЯК

*аспірант Західноукраїнського
національного університету*

ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНІ ТОВАРИ З ВИСОКОЮ ДОДАНОЮ ВАРТІСТЮ ЯК ДРАЙВЕР НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

В умовах глобальної економічної нестабільності, геополітичних трансформацій та воєнних викликів питання забезпечення національної економічної безпеки набуває особливої актуальності для України. Традиційна сировинна орієнтація експорту, що історично склалася, суттєво обмежує потенціал сталого розвитку, знижує рівень конкурентоспроможності національної економіки та підвищує її вразливість до зовнішніх шоків. У цьому контексті одним із ключових напрямів структурної трансформації економіки є розвиток виробництва високотехнологічних товарів із високою доданою вартістю, які здатні забезпечити довгострокове економічне зростання та зміцнення позицій держави у світовому господарстві.

Високотехнологічні товари характеризуються значною наукоємністю, інноваційною складовою та високим рівнем доданої вартості, що формується на різних етапах виробничого процесу – від наукових досліджень до реалізації кінцевої продукції. Розвиток високотехнологічних товарів із високою доданою вартістю має системний вплив на забезпечення національної економічної безпеки. Передусім він сприяє диверсифікації економіки, що дозволяє зменшити залежність від експорту сировини та продукції з низьким рівнем переробки. Це, у свою чергу, забезпечує стабільність валютних надходжень і знижує ризики, пов'язані з коливаннями світових цін на ресурси. Крім того, виробництво складної високотехнологічної продукції дозволяє країні займати більш вигідні позиції у глобальних ланцюгах створення вартості, отримуючи більшу частку прибутку та формуючи конкурентні переваги на міжнародних ринках.

Важливим аспектом є також підвищення стійкості економіки до зовнішніх і внутрішніх криз. Для забезпечення довгострокової економічної стійкості необхідно активізувати інноваційний розвиток. Державні програми підтримки високотехнологічних галузей, орієнтованих на експорт, можуть стати потужним інструментом модернізації економіки. Це включає створення технопарків, грантових програм для наукових розробок та стимулювання співпраці між науковими установами і приватним сектором. Особливу увагу слід приділити підтримці підприємств, які розробляють технології подвійного призначення, що можуть бути застосовані як у цивільному, так і у військовому секторі [1, с.2; 2]. У цьому контексті розвиток інноваційної економіки виступає не лише чинником економічного зростання, але й інструментом забезпечення національної безпеки.

Окрему роль відіграє вплив високотехнологічного виробництва на розвиток людського капіталу. Попит на кваліфіковану робочу силу стимулює модернізацію системи освіти, розвиток науково-дослідної діяльності та формування інноваційного середовища. Це сприяє підвищенню продуктивності праці, зростанню доходів населення та загальному підвищенню якості життя, що також є важливою складовою економічної безпеки.

Для України розвиток виробництва товарів із високою доданою вартістю набуває особливого значення в умовах післявоєнного відновлення та європейської інтеграції. Серед найбільш перспективних напрямів можна виділити інформаційні технології, оборонно-промисловий комплекс, агротехнології, відновлювану енергетику, біотехнології та машинобудування. Активне залучення до європейських ланцюгів створення вартості, гармонізація стандартів виробництва та участь у міжнародних інноваційних програмах відкривають нові можливості для розвитку національної економіки.

Водночас існує низка системних проблем, що стримують розвиток високотехнологічного сектору в Україні. Серед них – недостатній рівень фінансування наукових досліджень і розробок, слабка взаємодія між наукою та бізнесом, недосконалість інституційного середовища, обмежений доступ до інвестиційних ресурсів, а також відтік висококваліфікованих кадрів за кордон. Подолання цих викликів потребує комплексного підходу та активної державної політики, спрямованої на підтримку інноваційної діяльності.

Ефективна стратегія розвитку високотехнологічних товарів із високою доданою вартістю має включати стимулювання інновацій через податкові та фінансові інструменти, розвиток індустріальних та технологічних парків, підтримку стартапів і малих інноваційних підприємств, інвестування в освіту і науку, а також створення сприятливого бізнес-клімату. Важливим є також розвиток експортного потенціалу та просування української високотехнологічної продукції на міжнародні ринки.

Таким чином, розвиток високотехнологічних товарів із високою доданою вартістю є ключовим чинником зміцнення національної економічної безпеки України. Перехід до інноваційної моделі економіки дозволить не лише підвищити стійкість до глобальних викликів, але й забезпечити довгострокове економічне зростання, підвищення конкурентоспроможності та інтеграцію України до світового економічного простору на більш вигідних умовах. У сучасних умовах саме інновації та високі технології стають основою економічного суверенітету та запорукою стабільного розвитку держави.

Список використаних джерел:

1. Мазур О.М., Трохимець О.І., Коренюк П.І. Сутність і значення національної економічної безпеки в умовах глобалізації. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво, 2025 р., № 1 (135). С. 21-26.

2. *Мойсесенко І. П. Системний механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна. 2013. № 1. С. 284-291.*